Zwolle

# Beslisnota voor de raad

Datum 11 januari 2021

Openbaar

| | |
|---|---|
| Onderwerp | Uitkomsten decembercirculaire 2020 Gemeentefonds |
| Versienummer | 1 |
| | |
| Portefeuillehouder | R. de Heer |
| Informant | Jan van Dijk |
| Afdeling | Concernstaf |
| Telefoon | (038) 498 2664 |
| Email | J.van.Dijk@zwolle.nl |

**Financiële gevolgen**

| | |
|---|---|
| Betreft doel | Diverse doelen |
| Begroting wijzigen | Ja |
| Verrekening resultaat | Deels in de jaarrekening 2020 en deels in de begroting 2021. |

Bijlagen

1. Begrotingswijziging voor het jaar 2021
2. Decembercirculaire 2020 Gemeentefonds
3. Brief Tweede Kamer d.d. 16 december 2020 over aanvullende compensatiepakket medeoverheden.

**De raad wordt voorgesteld te besluiten om:**

1 Kennis te nemen van de uitkomsten van de decembercirculaire 2020 van het Gemeentefonds.
2 In te stemmen met de verwerking van de uitkomsten van de jaarschijf 2020 in de jaarrekening 2020.
3 In te stemmen met de verwerking van de uitkomsten van de jaarschijf 2021 in de begroting 2021, middels bijgevoegde begrotingswijziging.

Datum 11 januari 2021

## Toelichting op het voorstel

**Inleiding**
In dit voorstel zijn de gevolgen van de decembercirculaire 2020 van het gemeentefonds voor Zwolle nader uitgewerkt en vragen wij u in te stemmen met de voorgestelde verwerking in de rekening 2020 en begroting 2021. In de circulaire is het in december vastgestelde aanvullend pakket van compensatiemaatregelen vanwege corona aan medeoverheden toegelicht en deels verwerkt. Verder wordt ingegaan op de stand van zaken omtrent de herijking van het gemeentefonds en krijgen de centrumgemeenten middelen voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid.
In de decembercirculaire wordt normaliter ook inzicht gegeven in de ontwikkeling van het accres in het lopende jaar. Echter vanwege de corona-effecten is besloten het accres voor 2020 en 2021 te bevriezen. Dit betekent dat er geen accresverrekening plaatsvindt op basis van werkelijke rijksuitgaven.
Onderstaand eerst de hoofdpunten uit de circulaire, vervolgens gaan wij in op de uitkomsten en de voorgestelde verwerking van de circulaire.

*Compensatie vanwege corona*
In de septembercirculaire is de eerste en tweede tranche van het compensatiepakket verwerkt en is aangegeven dat er nog aanvullende afspraken gemaakt worden over compensatie voor 2020 en 2021. De afgelopen maanden zijn de verschillende compensatiemaatregelen uitgewerkt, dit resulteert in compensatie dat deels via de decembercirculaire, deels via een circulaire op een later moment en deels via een specifieke uitkering loopt.
Via de decembercirculaire ontvangt Zwolle compensatiegelden voor de volgende maatregelen:

- Afrekening meerkosten 2020 Jeugdwet en Wmo
- Extra kosten Tweede Kamerverkiezingen
- Compensatie cultuursector 2021
- Flankerend beleid: re-integratie van bijstandsgerechtigden
- Flankerend beleid: gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand
- Flankerend beleid: crisisdienstverlening (via arbeidsmarktregio)
- Compensatie quarantainekosten

Via verwerking in een circulaire op een later moment:

- Aanvullende compensatie voor inkomstenderving (parkeren, toeristenbelasting etc.) op basis van de jaarrekeningcijfers 2020.
- Afvalinzameling voor extra gemaakte kosten en gemiste inkomsten.
- Voor huishoudens die door omstandigheden in ernstige financiële problemen dreigen te komen is de regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) ingesteld. De ondersteuning zal via de bijzondere bijstand vorm worden gegeven.
- Perspectief jeugd en jongeren: via een gerichte (financiële) impuls aan gemeenten worden gelden beschikbaar gesteld om samen met jongeren, lokale organisaties en evenementensector volledig coronaproof kleinschalige activiteiten te programmeren op het gebied van cultuur, sport en andere zinvolle tijdsbesteding. Ook kan met met dit geld extra inzet van jongerenmedewerkers in achterstandswijken met kwetsbare jongeren worden georganiseerd.

Als laatste zijn er afspraken gemaakt over compensatie aan gemeenten die via een specifieke uitkering lopen. Hiervoor worden specifieke verantwoordingsregels opgesteld.

- Zwembaden en ijsbanen: deze regeling wordt in nauw overleg met de sector uitgewerkt.
- Verlenging steun aan sportverenigingen voor de periode 1 oktober tot en met 31 december 2020.
- Toezicht en handhaving: om toezicht- en handhavingsorganisaties te ondersteunen worden middelen beschikbaar gesteld voor tijdelijke coronabanen bij gemeenten.
- De Tijdelijk overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo): de invoering van de vermogenstoets in de Tozo is uitgesteld tot 1 april 2021.

De afspraken met betrekking tot de reële compensatie van de extra uitgaven en van de inkomstenderving zullen voor de reeds in kaart gebrachte dossiers ook voor het eerste kwartaal van 2021 gelden. Voor de periode na het eerste kwartaal van 2021 zal tijdig met de medeoverheden overleg plaatsvinden over reële compensatie. Op sommige terreinen zijn al specifieke afspraken voor 2021 gemaakt. Voor de extra kosten van GGD-en en veiligheidsregio's voor geheel 2021 is volledige compensatie afgesproken op basis van declaratie en werkelijke uitgaven.

*Herijking verdeling Gemeentefonds*
Het kabinet heeft besloten de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds aan het volgende kabinet te laten. Dit betekent dat de invoering van de nieuwe verdeling met één jaar opschuift naar 1 januari 2023. Als reden wordt genoemd de huidige financiële positie van de gemeenten en de nog lopende gesprekken met gemeenten over onder andere de toereikendheid van de financiering van de jeugdzorg. Het kabinet stelt dat het van belang is dat er helderheid is over de financiële afspraken met, en positie van gemeenten alvorens tot de invoering van het nieuwe verdeelmodel over de gaan.
Voorafgaand aan de consultatie van gemeenten wordt de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) in januari door het Rijk om advies gevraagd. Na ontvangst van het advies van de ROB - naar verwachting eind februari, begin maart – start de consultatie van gemeenten.

*Brede aanpak dak- en thuisloosheid*
Om dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk te voorkomen en ervoor te zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen wordt voor de jaren 2020 en 2021 een financiële impuls beschikbaar gesteld aan de centrumgemeenten. Zwolle ontvangt circa € 3,7 miljoen. Eind 2020 is de raad via een informatienota geïnformeerd over deze bijdrage. Van het totaalbedrag gaat circa € 0,85 miljoen naar de Regio Noord Veluwe. Het resterende bedrag is voor de regio IJssel-Vecht, waar Zwolle onderdeel van is.

**Beoogd effect**
De budgettaire gevolgen van de decembercirculaire voor Zwolle in beeld brengen en in te stemmen met de voorgestelde verwerking in de rekening 2020 en begroting 2021.

**Argumenten**
*1.1 Algemeen: budgettaire uitkomsten*
De mutaties in het gemeentefonds hebben grotendeels betrekking op het toekennen van aanvullende compensatie als gevolg van de coronamaatregelen, steun- en herstelmaatregelen en verdeel-technische aanpassingen. Daarnaast worden middelen beschikbaar gesteld voor dak- en thuisloosheid en vrouwenopvang. Een deel van de uitkeringen ontvangt Zwolle als centrumgemeente, besluitvorming over de aanwending van deze middelen zal in bestuurlijk overleg met de deelnemende gemeenten

plaatsvinden. De voor 2020 ontvangen aanvullende compensatie voor coronamaatregelen verwerken wij als bate in de jaarrekening, omdat eventuele daarmee samenhangende uitgaven ook in de jaarrekening worden verantwoord. De voor 2021 ontvangen compensatie voor corona en steun- en herstelmaatregelen houden wij beschikbaar voor eventuele besteding in 2021.
Per saldo betekent dit dat circa € 0,5 miljoen als voordeel in de jaarrekening 2020 wordt verwerkt. De mutaties in 2021 zijn (voorlopig) budgetneutraal.

**Tabel 1 Uitkomsten decembercirculaire 2020**

| (bedragen cumulatief x € 1 ). | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 |
|---|---|---|---|---|---|
| Saldo resultaat algemene uitkering | 464.000 | 0 | | | |
| Saldo resultaat integratie-/decentralisatie-uitkeringen | 0 | 0 | | | |
| **Totaal te verrekenen met de algemene middelen** | **464.000** | **0** | | | |

Onder de paragrafen 2.1 tot en met 2.10 en in de rubriek financiën is een nadere detaillering en toelichting van de diverse mutaties opgenomen.

*2.1 Aanvullend pakket re-integratie en tijdelijke impuls re-integratie*
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket worden in 2020 en 2021 middelen voor de re-integratie van bijstandsgerechtigden beschikbaar gesteld. Met deze middelen kunnen de gemeenten de reguliere dienstverlening op peil houden nu de instroom in de bijstand vanwege corona toeneemt. Daarnaast ontvangen gemeenten in 2021 een tijdelijke impuls voor re-integratie om de dienstverlening aan mensen die nu als gevolg van de coronacrisis de bijstand instromen te intensiveren. Ook voor 2022 heeft het kabinet middelen gereserveerd. De toekenning en de verdeling zal in de loop van 2021 bekend worden gemaakt.
De laatste maanden van 2020 zien we een sterke toename van het aantal bijstandscliënten, om die reden reserveren wij de ontvangen re-integratie middelen van € 358.000 voor 2020 in de jaarrekening in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen. De compensatie voor 2021 van € 1.264.000 parkeren wij onder de concernstelpost eveneens in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen.

*2.2 Gemeentelijk schuldenbeleid en bijzondere bijstand*
Als onderdeel van het steun- en herstelpakket worden in 2020 en 2021 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid en de bijzondere bijstand beschikbaar gesteld, gelet op de voorziene toename van de armoede- en schuldenproblematiek. Voor het gemeentelijk schuldenbeleid ontvangen wij € 139.000 in 2020 en € 283.000 in 2021 en voor de bijzondere bijstand € 48.000 in 2020 en € 99.000 in 2021.
De voor 2020 ontvangen bedragen worden als voordeel in de jaarrekening 2020 verwerkt, omdat de eventuele nadelen in de uitvoering in 2020 ten laste van de jaarrekening komen. De compensatie voor 2021 parkeren wij onder de concernstelpost in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen, waaronder het aanvullen van het perspectieffonds.

*2.3 Continuïteit van zorg*
In deze circulaire worden aanvullende middelen beschikbaar gesteld om meerkosten in de zorg vanwege corona op te vangen. In de septembercirculaire is een voorschot aan de gemeenten toegekend van € 144 miljoen. De compensatie is nu vastgesteld op € 170 miljoen. De aanvullende compensatie van € 26 miljoen voor 2020 wordt grotendeels toegevoegd aan de algemene uitkering onderdeel Wmo en voor het overige deel via de uitkering beschermd wonen.

Voor het onderdeel Wmo ontvangen wij in 2020 € 151.000, deze gelden worden als voordeel in de jaarrekening 2020 verwerkt, omdat eventuele nadelen in de uitvoering in 2020 ten laste van de jaarrekening komen.
De gelden voor beschermd wonen (€ 229.000) ontvangen wij als centrumgemeente in 2020 en voegen wij toe aan de reserve beschermd wonen. In 2021 zal in bestuurlijk overleg met de deelnemende gemeenten bepaald worden hoe de middelen in te zetten of te laten vrijvallen.

*2.4 Compensatie quarantainekosten*
Het kabinet voegt in 2020 eenmalig middelen toe via de algemene uitkering ter compensatie van mogelijke extra kosten voor ondersteuning van mensen die in quarantaine moeten. Het gaat daarbij vooral om praktische ondersteuning en het continueren van zorg en ondersteuning vanuit de sociaaldomeinwetten voor die burgers die in quarantaine moeten en niet in staat zijn de problemen die daardoor kunnen ontstaan zelf of met hun netwerk op te lossen.
Zwolle ontvangt hiervoor in 2020 € 31.000. Dit bedrag wordt als voordeel in de jaarrekeing 2020 verwerkt, omdat eventuele nadelen in de uitvoering in 2020 ten laste van de jaarrekening komen.

2.5 Crisisdienstverlening
Een deel van de middelen uit het steun- en herstelpakket ter ondersteuning van de economie wordt beschikbaar gesteld aan de 35 arbeidsmarktregio's. Het betreft aanvullende middelen voor gemeenten om werkloosheid te bestrijden. De middelen kunnen door de gemeenten (arbeidsmarktregio) naar eigen inzicht worden besteed. De samenstelling van de uitkering omvat de volgende ondersteuningsmaatregelen:

- De van werk(loosheid) naar werk dienstverlening
- Het ondersteunen van zelfstandigen
- De coördinatie van de regionale aanpak van jeugdwerkloosheid
- Het bieden van nazorg aan kwetsbare schoolverlaters uit het mbo die afgelopen schooljaar zijn uitgestroomd (diplomering 2020)
- Het ondersteunen naar werk van kwetsbare schoolverlaters uit het mbo die afgelopen schooljaar zijn uitgestroomd (diplomering 2020)
- Het vroegtijdig ondersteunen naar werk van kwetsbare mbo-studenten die komend schooljaar uitstromen (diplomering 2021)
- Het ondersteunen naar werk van voortijdig schoolverlaters (uitval in schooljaar 2020/2021).

De uitkering van € 433.000 in 2020 reserveren wij in de jaarrekening 2020 en voegen het toe aan het budget voor het Werkbedrijf Regio Zwolle. Evenzo voegen wij de voor 2021 ontvangen middelen voor € 1.227.000 toe aan het budget voor het Werkbedrijf Regio Zwolle. Beide bedragen zijn bestemd om uitvoering te geven aan de bovengenoemde ondersteuningsmaatregelen.

*2.6 Tweede Kamerverkiezingen*
De gemeenten ontvangen in 2021 aanvullende compensatie in verband met te nemen maatregelen vanwege corona voor het organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen. Zwolle ontvangt € 154.000, deze middelen voegen wij toe aan de reserve verkiezingen om de werkelijke kosten van de Tweede Kamerverkiezingen op te vangen.

*2.7 Cultuurmiddelen*
Voor de ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur voegt het kabinet, aanvullend op de beschikbaar gestelde middelen in 2020, circa € 150 miljoen toe aan het gemeentefonds in 2021. Met

deze extra middelen worden gemeenten in staat gesteld om de instellingen te ondersteunen en zo de lokale culturele infrastructuur in stand te houden.
Zwolle ontvangt € 1.434.000 in 2021. In afwachting van het rapport effecten Covid-19 voor de cultuursector en nadere voorstellen tot (aanvullende) ondersteuning van de lokale cultuursector voegen wij deze middelen toe aan het coronabudget [1] om noodlijdende sectoren te ondersteunen.

*2.8 Vrouwenopvang*
Via de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang worden in 2020 aanvullende middelen ontvangen voor de kosten die voortkomen uit de stijging van het aantal slachtoffers dat contact legt met het Centrum Seksueel Geweld (CSG's). Daarnaast worden middelen toegevoegd ter ondersteuning van gemeenten in het kader van de actieagenda schadelijke praktijken.
De gelden via de uitkering vrouwenopvang (€ 170.000) ontvangen wij als centrumgemeente in 2020 en voegen wij toe aan de reserve nog uit te voeren werken sociaal. In 2021 zal in bestuurlijk overleg met de deelnemende gemeenten bepaald worden hoe de middelen in te zetten of te laten vrijvallen.
In de komende meicirculaire zal de verwerking vanaf 2021 worden opgenomen.

*2.9 Brede aanpak dak- en thuisloosheid*
Het kabinet wil dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen en ervoor zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar. De centrumgemeente Zwolle ontvangt in 2021 € 3.697.000, waarvan € 855.000 voor de regio Noord Veluwe en € 2.842.000 voor de Regio IJssel-Vecht waar Zwolle onderdeel van is. Het deel dat bestemd is voor de regio Noord Veluwe geven we door aan deze regio en het deel voor de regio IJssel-Vecht voegen wij als centrumgemeente toe aan het budget voor dak- en thuislozen. De aanwending van de middelen zal in bestuurlijke afstemming met de deelnemende gemeenten plaatsvinden.

*2.10 Mobiliteitshulpmiddelen voorzieningen (Wmo)*
Vanaf 1 januari 2020 worden mobiliteitshulpmiddelen (zoals een rolstoel en een scootmobiel) voor alle cliënten die in een Wlz-instelling verstrekt vanuit de Wlz en niet meer vanuit de Wmo. Via eerdere circulaires is hiervoor een bedrag uit het gemeentefonds onttrokken. Op basis van realisatiegegevens (nacalculatie) blijkt dat er te weinig is onttrokken. Via deze circulaire vindt alleen over 2020 een correctie plaats, in de meicirculaire 2021 vindt de structurele verwerking plaats.
De onttrekking voor Zwolle bedraagt € 125.000 in 2020 en wordt als nadeel in de jaarrekening 2020 verwerkt.

**Risico's**
Aan de ontvangen gelden zijn geen risico's verbonden.

**Financiën**
De mutaties van de decembercirculaire hebben betrekking op de algemene uitkering, de integratie- en decentralisatie-uitkeringen.

*Algemene uitkering*
Conform bestaand beleid worden de algemene mutaties direct verrekend met de algemene middelen. Hieronder vallen onder andere de bijstellingen in het accres (in deze circulaire niet van toepassing) en

[1] Bij de begroting 2021 is het coronabudget beschikbaar gesteld. (Het budget is een apart onderdeel binnen de reserve incidentele bestedingen.)

mutaties in de verdeelsystematiek, waaronder een verrekening over het jaar 2018. De in 2020 ontvangen en verrekende bedragen voor specifieke taakmutaties brengen wij – met uitzondering van de re-integratiegelden - eveneens ten gunste van de algemene middelen.

**Tabel 2 Mutaties in de algemene uitkering**

| (bedragen x € 1 ). | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 |
|---|---|---|---|---|---|
| **Algemene mutaties** | | | | | |
| 1. Verdeelsystematiek | 360.000 | | | | |
| **Specifieke- en taakmutaties:** | | | | | |
| 1. Aanvullend pakket re-integratie | 358.000 | 824.000 | | | |
| Impuls re-integratie | | 440.000 | | | |
| Reserveren in jaarrekening 2020 | -358.000 | | | | |
| Parkeren op concernstelpost | | -1.264.000 | | | |
| 2. Gemeentelijk schuldenbeleid | 139.000 | 283.000 | | | |
| Bijzondere bijstand | 48.000 | 99.000 | | | |
| Parkeren op concernstelpost | | -382.000 | | | |
| 3. Continuïteit van zorg Wmo (corona) | 151.000 | | | | |
| 4. Compensatie quarantainemaatreg. (corona) | 31.000 | | | | |
| 5. Mobiliteitshulpmiddelen | -125.000 | | | | |
| 6. Overige verrekeningen (BRP, GDI, Mijn overheid en GBA) | -80.000 | | | | |
| **Totaal resultaat op de algemene middelen** | **464.000** | **0** | | | |

*Integratie- en decentralisatie-uitkeringen*

Onderdeel van deze uitkeringen zijn ook de door Zwolle als centrumgemeente te ontvangen regionale uitkeringen, zoals beschermd wonen, vrouwenopvang en middelen bestemd voor arbeidsmarktregio Zwolle. Hiervoor geldt de algemene beleidslijn dat de middelen in eerste instantie worden verrekend met het doel waarvoor ze worden ontvangen. Vrijval van eventuele overtollige middelen zal via besluitvorming van het samenwerkingsverband plaatsvinden.

**Tabel 3 Mutaties in de integratie- en decentralisatie-uitkeringen**

| x € 1 ). | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 |
|---|---|---|---|---|---|
| 1. Beschermd wonen **(centrumgemeente)** | 229.000 | | | | |
| Te verrekenen met uitgaafbudget beschermd wonen | -229.000 | | | | |
| 3. Vrouwenopvang **(centrumgemeente)** | 170.000 | | | | |
| Te verrekenen met uitgavenbudget vrouwenopvang | -170.000 | | | | |
| 4. Crisisdienstverlening (centrumgemeente) | 433.000 | 1.227.000 | | | |
| Te verrekenen met het Werkbedrijf Regio Zwolle | -433.000 | -1.227.000 | | | |
| 5. Cultuurmiddelen | | 1.434.000 | | | |
| Toevoegen aan het coronabudget | | -1.434.000 | | | |
| 6. Brede aanpak dak-/thuislozen (centrumgemeente) | | 3.697.000 | | | |
| Verrekenen met regio Noord Veluwe | | -855.000 | | | |
| Te verrekenen met het Werkbedrijf Regio Zwolle | | -2.842.000 | | | |
| 7. Tweede Kamerverkiezingen | | 154.000 | | | |
| Toevoegen aan reserve verkiezingen | | -154.000 | | | |
| **Totaal resultaat op algemene middelen** | **0** | **0** | | | |

Datum 11 januari 2021

**Vervolg**
De verrekeningen in het jaar 2020 worden in de jaarrekening 2020 verwerkt en de mutaties in 2021 worden via een begrotingswijziging op de begroting 2021 verwerkt.

**Openbaarheid**
Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

interim-secretaris, Liesbeth Borsboom

Datum 11 januari 2021

## Bijlage: Begrotingswijziging 2021 naar aanleiding van decembercirculaire 2020.

| Doel | | Omschrijving | Uitgaven | Inkomsten |
|---|---|---|---|---|
| | | | | |
| **10.1.1** | | **We hebben een solide financieel beleid** | | |
| | 1. | Algemene uitkering Gemeentefonds | | 1.646.000 |
| | | Stelpost nog functioneel te ramen uitgaven | 1.646.000 | |
| | 2. | Decentralisatie-uitkering Crisisdienstverlening | | 1.227.000 |
| | 3. | Decentralisatie-uitkering Cultuurmiddelen | | 1.434.000 |
| | | Coronabudget (onderdeel van reserve incidentele bestedingen) | 1.434.000 | |
| | 4. | Decentralisatie-uitkering Brede aanpak dak- en thuisloosheid | | 3.697.000 |
| | 5. | Decentralisatie-uitkering Tweede Kamer verkiezingen | | 154.000 |
| | | | | |
| **2.2.1** | | **Deelname arbeidsmarkt** | | |
| | 1. | Werkbedrijf Regio Zwolle | 1.227.000 | |
| | | | | |
| **3.3.1** | | **We bieden (tijdelijk) onderdak en begeleiding voor personen die feitelijk of residentieel dakloos zijn geraakt** | | |
| | 1. | Maatschappelijke opvang / dak en thuislozen | 3.697.000 | |
| | | | | |
| **8.2.1** | | **We zijn gastvrij en leveren dienstverlening op maat** | | |
| | 1. | Tweede Kamer verkiezingen (reserve verkiezingen) | 154.000 | |
| | | | | |
| | | | | |
| **Totaal** | | | **8.158.000** | **8.158.000** |